

TÜRK ÜROLOJİ DERGİSİ: DÜNÜ BUGÜNÜ YARINI

Murat TUNÇ, Ahmet TEFEKLİ

Türk Üroloji Dergisi, Türk Üroloji Derneği'nin resmi yayın organıdır. Ortalama yıllık bütçesi 100 bin YTL'nin üzerinde olan Türk Üroloji Derneği, 1933 yılında kurulmuş olup, halen 1069 kayıtlı üyesi bulunmaktadır. Türk Üroloji Dergisi ise 1975 yılında (Resim-1) yayın hayatına başlamıştır ve düzenli olarak üç ayda bir yayınlanıp, üyelerinin adreslerine gönderilmektedir.

Günümüze dek toplam 30 cildi basılan (Resim-2) ve 121. sayısı baskıya hazırlanan dergide, sırasıyla Dr. Sedat Tellaloğlu, Dr Armağan Öner, Dr Vural Solok ve Dr Haluk Ander Editörlük yapmış olup, 2000 yılından günümüze Dr Murat Tunç Editörlük görevini yürütmektedir. Derginin ilk 'Yayın Kurulu', 1992 yılında, dönemin Editörü Dr Haluk Ander tarafından oluşturuldu. Derginin yeni yapılanma sürecinde Yayın Kurulu ve Bölüm Editörlerinde Dr Murat Tunç başkanlığında değişiklikler ve güncellemeler yapıldı. Türk Üroloji Dergisi'nin ilk sayılarında basılan makalelerin önemli bir kısmını derlemeler ve olgu sunuları oluşturmaktaydı.

Prof Dr Murat TUNÇ, Dr Ahmet TEFEKLİ - İstanbul Üniversitesi, İstanbul Tıp Fakültesi, Üroloji A.D. - İSTANBUL

Türk Üroloji Derneği'nin iki yılda bir düzenlenen Ulusal Kongresi kapsamındaki bildirilerin özetleri de Dergide basılmaktadır. Halen Ulakbim'in tarama indeksinde olan Türk Üroloji Dergisi'nin her sayısında, yine Ulakbim'in kriterlerine uygun olarak makalelerin en az %50'si araştırma yayını olmak üzere, 14-16 adet araştırma yayını, 3-5 adet olgu sunumu, 1-2 deneysel çalışma, gereğinde bir veya 2 derleme yayını basılmaktadır.

Dergiye gönderilen her makale, Editör ve iki hakem tarafından incelenmektedir. Dergiye, 1997-2005 Şubat ayı arasında toplam 850 yazı gönderilmiştir. Bunların, 227'si (%26.7) değerlendirme sonrası kabul edilmiş, 421'i (%49.5) Editör ve Hakemler tarafından gerekli görülen düzeltmeler yapıldıktan sonra kabul edilmiş, ve 144'ü (%16.5) değerlendirme sonucu basılmaya uygun görülmemekle ret edilmiştir. Yazıların 58'i (%6.8) halen hakemler tarafından incelenme aşamasındadır.

Türk Üroloji Dergisi'nin 2000 yılı ve sonraki sayılarında yayınlanan tüm makalelerin PDF formatı, Türk Üroloji Derneği'nin web sayfasında yer almakta ve dileyen her okuyucu tarafından ulaşılabilir. Derginin 1975-1999 yıllarındaki sayılarında basılmış makalelerin ise özetleri aynı web sayfasında yer almaktadır. Dergi halen Ulakbim tarama indeksinde yer alan tek Türkçe üroloji dergisi olmasının yanı sıra, British Library ve Elsevier tarafından izlenmektedir. Derginin her sayısı bu uluslar arası merkezlere postalanmaktadır.

Türk Üroloji Dergisi'nin, uluslar arası tarama indekslerine girme yolunda verdiği en önemli sınav ise, 2004 yılında 'United States National Library of Medicine (NLM)-Pubmed'nin yaptığı inceleme olmuştur. Bu incelemede, dergide basılan makalelerin bilimsel değeri, doğruluğu, güncelliği, orijinalliği

ve bilimsel katkısı, Yayın Kurulunun bağımsızlığı, kalitesi, ve baskı niteliği ile ilgili puanlama sonucu, 5 puan üzerinde ortalama 1.5 puan alarak, 'başarısız' kabul edilmiştir. Yapılan incelemede, Yayın Kurulu'nun 'uluslar arası' nitelikte olması, dergi kapağında 'Peer-review' olduğuna dair bilgi olması, basılan yayınların orijinal ve bilime katkı yapacak düzeyde olmalarına dikkat edilmesi önerilerin bulunmuş, Pubmed veritabanına girebilmek için, gerekli düzenlemeler yapıldıktan sonra, tekrar değerlendirilmek üzere 2-4 yıllık bir süre verilmiştir.

Türk Üroloji Dergisi'nin gelecekteki ana hedefi, derginin bilimsel niteliklerini yükselterek, 'uluslar arası atıf indeksine' girebilmektir. Bu sırada Türkçe'nin korunması ve standardizasyonu da göz ardı edilmeyecektir.

Günümüzde, Türk Üroloji Dergisi ne yazık ki çoğu araştırmacının uluslar arası dergilerde kabul edilmeyen veya kabul edilmeyecek çalışmalarını gönderdiği bir dergi konumundadır. Özellikle, Doçentlik ve Şeflik sınavlarında, az da olsa, bir miktar akademik puan alıp, dosyayı 'şişkin' göstermek için makale gönderilmekte, ve ne yazık ki makale azlığı nedeniyle kalitesiz çalışmalar da basılmak zorunda kalmaktadır. YÖK, haklı olarak SCI kapsamında makaleleri göz önüne almakta, ve bu karar Türkçe makalelerin ve Türkçe'nin değerini daha da azaltmaktadır. Bu aşamalar, Türkçe'nin devre dışı kalmasıyla sonuçlanabileceği hissini uyandırmaktadır.

Türkçe'nin kullanımı ile ilgili çelişkiler yaratan durumlar sıklıkla yaşanmaktadır. Gerçek bir örnek verilecek olursa; ' Bilateral staghorn kalküllerde ESWL' adlı makalede, Editör başlığı 'İki taraflı geyik boynuzu böbrek taşlarında şok dalga tedavisi' olarak değiştirdiğinde, yazarların tepkisi ni

olmamaktadır. Oysa, böyle bir durumda yazarların ya teşekkür etmesi, ya da izni olmadan yapılan değişiklik için itiraz etmesi gerekirdi. Bu durumlarda hiç tepki alınmaması, Türkçe'ye ve dergiye olan ilgisizliğin en önemli göstergesi olarak ön plana çıkmaktadır.

Türk Üroloji Dergisi, Türkçe'nin kullanımı ve standardizasyonu ile ilgili TUBA ile ortak çalışmalara devam etmekte, diğer yandan ise, ULAKBİM ve NLM'nin kriterleri doğrultusunda yeni yapılanmaya gitmektedir. Bu kapsamda, Bölüm Editörleri ve yeni Yayın Kurulunun oluşturulmasının yanında, dergiye daha nitelikli araştırma makalelerinin gönderilmesini teşvik etmek planlanmaktadır. Türkçe'nin kullanımında gösterilecek özenin yanında, yazarlara İngilizce özete de büyük dikkat verilmesi önerilmektedir. Her sayıda, yayınlanacak makalelerden 6'sı seçilerek bunlardan 'Sürekli Tıp Eğitimi' için soru hazırlanması düşünülmektedir.

Türk Üroloji Dergisinde, ULAKBİM kriterleri açısından uygun görülemeyecek tek nokta ise, Yayın Kurulunun önemle üzerinde durduğu, makalelerin İngilizce Özet bölümünün yeterince anlaşılır tarzda uzun olmasına özen gösterilmesidir. Genelde, Türkçe Özetten daha uzun olması istenen İngilizce Özetin, yurtdışından gelen makale taleplerini karşılama, yabancıların en azından İngilizce Özeti okuyarak çalışma hakkında bilgi edinmesidir.

Dergide, 2006 yılı itibarıyla, tanınmış Uluslararası Yayın Kurulu olan, İngilizce makale yayınlanan 'International Section' bölümünün oluşturulması hedeflenmektedir.

Bunların yanında, dergiye yollanan araştırmaların, gönderilmesi, incelenmesi,

hakemlere ulaştırılması, düzeltmelerin yazarlara geri verilmesi kapsamında, internet üzerinden hizmet veren uluslar arası şirketlerle de yakın ilişkiler kurulmakta, gerekli alt yapı çalışmaları yapılmaktadır.

Özetlenecek olursa, 30 yıldır basım yaşamında olan, Türk ürologlarının en fazla faydalandığı Türkçe üroloji dergisi olma özelliğini sürdüren Türk Üroloji Dergisi'nde, dergiye daha nitelikli araştırmaların gönderilmesi, ve bunların uluslar arası atıf indekslerine girmesi hedeflenmekte, bu kapsamda Türkçe'nin standardizasyonuna da önem verilmektedir.

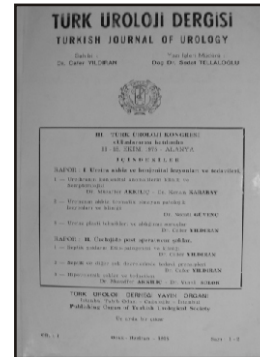
Kaynaklar

Resim 1: Türk Üroloji Dergisinin 1975'de yayınlanan ilk sayısı.

Resim 2: Türk Üroloji Dergisinin son baskılardan birinin kapağı:

Resim 3: Türk Üroloji Dergisinin ilk sayılarında bazı makale başlıkları:

Resim 1:

Resim 2:

Resim 3:

